

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

Warszawa, 3 kwietnia 2013

Fundacja Nowoczesna Polska
ul. Marszałkowska 84/92, lok. 125
00-514 Warszawa

**Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności Intelektualnej i Mediów**

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Szanowni Państwo,

Niniejszym przedstawiamy stanowisko fundacji Nowoczesna Polska w sprawie dokumentu roboczego Światowej Organizacji Praw Własności Intelektualnej dotyczącego „Traktatu w sprawie ochrony organizacji nadawczych” SCCR 24/10 przygotowane w ramach konsultacji społecznych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Stanowisko Fundacji Nowoczesna Polska w sprawie dokumentu roboczego dotyczącego Traktatu w sprawie ochrony organizacji nadawczych SCCR 24/10

Fundacja Nowoczesna Polska wyraża przekonanie, że ogólny kierunek rozwoju prawa autorskiego zaproponowany w dokumencie SCCR 24/10 Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) w żaden sposób nie sprzyja rozwojowi praw użytkowników, a zatem jest błędny. Przedstawione rozwiązania próbują umocnić nadawców, jako grupę aktorów na polu kultury. Nadawcy jednak nie są twórcami, a ich rola w zmieniającej się rzeczywistości technologicznej jest co najmniej dyskusyjna. Dlatego sądzimy, że proponowane rozwiązania są nie tylko nie właściwe, ale okażą się także nieskuteczne.

FUNDACJA NOWOCZESNA POLSKA

---

ul. Marszałkowska 84/92 lok. 125
00-514 Warszawa
tel./fax: +48 22 621 30 17
e-mail: fundacja@nowoczesnapolska.org.pl
www.nowoczesnapolska.org.pl

Ponadto sądzymy, że ten kierunek stoi w sprzeczności z gwarantowaną w Polskiej konstytucji swobodą korzystania z dóbr kultury (art. 73 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Dokument SCCR 24/10 wpisując się także w proces wpisywania tych samych praw wyłącznych do różnych międzynarodowych traktatów (zauważany choćby przy okazji porozumienia ACTA), co powoduje, że możliwość ich przyszłej zmiany staje się niemalże niemożliwa: wymaga ona porozumienia dużej liczby państw lub wielu różnych międzynarodowych instytucji. Ten proces „betonowania” prawa postrzegamy jako z gruntu antydemokratyczny i przez to niepożądany.

1. Czy i w jaki sposób powinna być Państwa zdaniem sformułowana definicja organizacji nadawczej w projekcie negocjowanego traktatu?

Fundacja opowiada się przeciwko wprowadzaniu definicji organizacji nadawczej w dokumentach ponadnarodowych. Pozostawienie w gestii poszczególnych państw decyzji co do objęcia regulacją Traktatu również podmiotów prowadzących działalność nadawczą w sieci Internet pozwoli na lepsze dostosowanie przepisów do specyfiki danego kraju, a ponadto umożliwi zainteresowanym podmiotom realny wpływ na treść przyjmowanej regulacji.

2. Czy Państwa zdaniem definicja organizacji nadawczej powinna być ograniczona do nadawców w tradycyjnym sensie? Czy ochrona ta powinna obowiązywać niezależnie od platformy na której jest prowadzona emisja sygnału?

Fundacja stoi na stanowisku, iż w projekcie negocjowanego traktatu nie należy przyjmować definicji organizacji nadawczej.

3. Czy podmioty prowadzące działalność nadawczą jedynie w sieci Internet (webcasters) powinny zostać objęte definicją organizacji nadawczej?

Fundacja stoi na stanowisku, iż w projekcie negocjowanego traktatu nie należy przyjmować definicji organizacji nadawczej.

Przedmiot regulacji

4. Czy definicją nadania (broadcasting) należy objąć również transmisje w sieci Internet?

Fundacja opowiada się przeciwko rozszerzeniu definicji nadania również na transmisje w sieci internet. Naszym zdaniem tworzenie kolejnych praw wyłącznych jest szkodliwe dla użytkowników sieci i zawęża zakres przysługujących im swobód. Nieustannie zwiększanie uprawnień przysługujących pośrednikom, którzy nie tworzą kultury, a jedynie generują swoje zyski w oparciu o kontrolę źródeł dostępu do niej, nie sprzyja rozwojowi kultury i ogranicza do niej dostęp, a nadto niepotrzebnie komplikuje system prawa autorskiego.

5. Czy Państwa zdaniem webcasting, czyli nadanie w Internecie, powinien zostać objęty standardem międzynarodowej ochrony i być traktowany tak samo jak inne postaci nadawania będące przedmiotem międzynarodowego standardu ochrony praw pokrewnych? Czy ochrona dotycząca webcastingu może zostać ograniczona jedynie do webcastingu prowadzonego przez nadawców w tradycyjnym sensie? Prosimy o uzasadnienie Państwa stanowiska.

Z wyżej wskazanych względów Fundacja opowiada się przeciwko poszerzaniu katalogu praw wyłącznych, a także rozciąganiu zakresu praw wyłącznych na kolejne formy eksploatacji utworów.

6. Czy Państwa zdaniem simulcasting, rozumiany jako równoczesne i niezmienione przesyłanie przez Internet cudzego lub własnego programu radiowego lub telewizyjnego odbieranego naziemnie lub kablowo, powinien zostać objęty standardem międzynarodowej ochrony? Czy ochrona dotycząca simulcastingu może zostać ograniczona jedynie simulcastingu prowadzonego przez nadawców w tradycyjnym sensie? Czy simulcasting powinien zostać objęty standardem międzynarodowej ochrony niezależnie od platformy, na której jest on dokonywany (np. w sieciach mobilnych)? Prosimy o uzasadnienie Państwa stanowiska.

Z wyżej wskazanych względów Fundacja opowiada się przeciwko poszerzaniu katalogu praw wyłącznych, a także rozciąganiu zakresu praw wyłącznych na kolejne formy eksploatacji utworów.

7. Czy Państwa zdaniem należy do międzynarodowym standardem ochrony powinny zostać objęte usługi na żądanie powiązane z nadaniem takie jak catch-up TV? Czy taka ochrona powinna dotyczyć wyłącznie usług prowadzonych przez nadawców w tradycyjnym sensie?

Z wyżej wskazanych względów Fundacja opowiada się przeciwko poszerzaniu katalogu praw wyłącznych, a także rozciąganiu zakresu praw wyłącznych na kolejne formy eksploatacji utworów.

Katalog praw nadawców

8. Jaki Państwa zdaniem powinien być katalog praw objętych aktualizacją standardu międzynarodowej ochrony? Prosimy o uzasadnienie Państwa stanowiska.

Jak było już wskazywane, Fundacja jest przeciwna ustanawianiu kolejnych praw wyłącznych i ograniczaniu w ten sposób swobód użytkowników. Jednakże w razie przyjęcia omawianych regulacji bardzo istotne jest, by odpowiednio poszerzony został również zakres dozwolonego użytku, tj. by objął on również możliwość korzystania z nowych praw wyłącznych na takich samych lub bardziej preferencyjnych zasadach jak obecnie ma to miejsce w odniesieniu do monopolu prawnoautorskiego.

9. Czy Państwa zdaniem należy włączyć do zakresu międzynarodowej ochrony prawo do sygnału przed emisją (pre-broadcast signal)?

Fundacja jest przeciwna ustanawianiu kolejnych praw wyłącznych i ograniczaniu w ten sposób swobód użytkowników.

10. Czy Państwa zdaniem należy włączyć do zakresu międzynarodowej ochrony prawo do reemisji w sieciach komputerowych (retransmission over computer networks)?

Fundacja jest przeciwna ustanawianiu kolejnych praw wyłącznych i ograniczaniu w ten sposób swobód użytkowników.

11. Czy Państwa zdaniem należy włączyć do zakresu międzynarodowej ochrony prawo do publicznego udostępniania utrażeń nadań (making available to the public of fixations of their broadcasts)?

Fundacja jest przeciwna ustanawianiu kolejnych praw wyłącznych i ograniczaniu w ten sposób swobód użytkowników.

Czas ochrony

12. Jak długo, Państwa zdaniem powinna trwać ochrona udzielona organizacjom nadawczym (liczona od końca roku, w którym nadano sygnał nadawczy)? W związku z tym, że w projekcie traktatu znalazła się alternatywa 20/50 lat, uprzejmie prosimy wskazanie właściwego według Państwa okresu trwania ochrony i uzasadnienie stanowiska.

W opinii Fundacji ochrona nie powinna być udzielona, więc w razie przyjęcia odmiennego rozwiązania opowiadamy się za jak najkrótszym okresem ochrony, tj. w przedstawionej alternatywie za okresem 20-letnim. Jednocześnie zwracamy uwagę, iż omawiana kwestia jest również przedmiotem regulacji traktatu TRIPS (art. 14 ust. 3) i naszym zdaniem niecelowe jest przyjmowanie kolejnego międzynarodowego aktu prawnego o tej samej tematyce. Nie tylko znacząco utrudnia to jakiegokolwiek modyfikacje przyjętych rozwiązań, z uwagi na konieczność osiągnięcia kompromisu i przeprowadzenia zmian w dwóch gremiach, ale też powielanie tych samych regulacji jest po prostu zbędne. Ponadto, z uwagi na istnienie traktatu TRIPS wszelkie zmiany systemu ochrony organizacji nadawczych powinny być dyskutowane na forum WTO, co pozwoliłoby na przyjęcie jednolitych regulacji.

Naruszenia praw

13. Jakie są znane przez Państwa sytuacje nieautoryzowanego użytku nadań? Jaka jest skala naruszeń? Na jakich polach eksploatacji nieautoryzowany użytek ma najczęściej miejsce?

14. Jakie są problemy związane z naruszaniem praw do nadań w relacjach transgranicznych?

Wprowadzenie restrykcyjnych zasad dotyczących ochrony praw wyłącznych w postaci praw do nadań może dodatkowo ograniczyć już teraz utrudniony dostęp do informacji w krajach, w których nie jest respektowane prawo do wolności słowa. Ochrona praw własności intelektualnej może zostać wykorzystana jako kolejny pretekst do odcięcia społeczeństw od rzetelnej informacji i zapewnienia im dostępu wyłącznie do mediów kontrolowanych przez nie respektujące swobód obywatelskich rządy.

15. Jakie środki dotyczące egzekwowania praw powinny zostać wprowadzone do międzynarodowego standardu ochrony?

Dozwolony użytek

16. Jaki powinien być zakres dozwolonego użytku w przypadku ochrony prawnej nadań programów telewizyjnych i radiowych?

Fundacja opowiada się za jak najszerszym zakresem dozwolonego użytku, obejmującym wszelki użytek niekomercyjny, a w szczególności za włączeniem w ten zakres prawa do korzystania ze wszystkich praw do nadań, o ile zostaną ustanowione omawianym traktatem.

Jednocześnie zwracamy uwagę, iż wszystkie zaproponowane zapisy opierają się na teście trójstopniowym przyjętym już w konwencji berneńskiej i traktacie TRIPS, to jest przyjmują, że dozwolony użytek jest sytuacją szczególną, nie powinien stać w sprzeczności z tzw. normalnym korzystaniem z utworu, a także powodować uszczerbku majątkowego po stronie podmiotu uprawnionego. Dotychczasowe interpretacje tego testu bywają skrajnie niekorzystne dla użytkownika (pod uwagę brane są m.in. nawet potencjalne szkody po stronie podmiotu uprawnionego) i prowadzą nieraz do drastycznego ograniczenia przysługującego mu użytku osobistego, a nawet do jego zanegowania. Przyjęcie omawianego testu w kolejnym traktacie może umocnić niekorzystną tendencję ograniczania dozwolonego użytku i szerokiego interpretowania przesłanek „normalnego korzystania z utworu” i „uszczerbku majątkowego”.

Odnosząc się natomiast do proponowanych alternatywnych zapisów dotyczących dozwolonego użytku, z powyższymi zastrzeżeniami, opowiadamy się za wariantem C, jako gwarantującym największe swobody użytkownikom i jednocześnie doprecyzowującym od razu minimalny zakres dozwolonego użytku.

Zabezpieczenia techniczne

17. Jakie Państwa zdaniem zabezpieczenia techniczne najbardziej efektywnie chronią prawa nadawców, w tym w związku z dystrybucją sygnału w sieciach komputerowych?

W opinii Fundacji zabezpieczenia techniczne nie chronią efektywnie nadawców i są dodatkowo nieskuteczne, bowiem rozwój techniki stale zapewnia nowe możliwości dostępu do treści zapisywanych na nośnikach.

Ponadto, zabezpieczenia techniczne bywają wykorzystywane jako narzędzie do zawężania zakresu dozwolonego użytku prywatnego i publicznego. Uniemożliwiają one dozwolone kopiowanie utworów, utrudniają korzystanie z prawa cytatu i innych uprawnień przyznanych na mocy obowiązujących przepisów.

Zdarza się również, iż służą one za argument w sporze prawnym na temat granic dozwolonego użytku - istnienie zabezpieczeń technicznych ma wskazywać na to, iż kopiowanie utworu narusza normalne korzystanie z niego, a zatem jest niedozwolone. Taka interpretacja rażąco jednak ogranicza ustawowe prawo użytkownika do korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku.

Dodatkowe elementy traktatu

- 18. Jakie inne elementy Państwa zdaniem powinny znaleźć się w przyszłym traktacie z uwagi na postępujący rozwój mediów, w celu zapewnienia właściwego poziomu ochrony praw nadawców?**

Z poważaniem,

Jarosław Lipszyc

prezes fundacji Nowoczesna Polska